

Til lovforslag nr. L 85. Betænkning afgivet af Trafikudvalget den 18. juni 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om den selvstændige offentlige virksomhed DSB og om DSB S-tog A/S

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til trafikministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Der er af trafikministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorefter henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Centrum-Demokraternes og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af trafikministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af trafikministeren og det af et mindretal under nr. 4 stillede ændringsforslag.

Mindretallet er af den opfattelse, at det er en afgørende forudsætning for omdannelsen af DSB og DSB S-tog til selvstændig offentlig virksomhed og dertil hørende datterselskab, at offentligheden fortsat har fuld indsigt i disse selskabers virksomhed, især fordi DSB og DSB S-tog varetager offentlige opgaver.

Mindretallet havde dog gerne set, at lovforslaget havde skabt mulighed for at udbyde aktierne til salg.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af trafikministeren stillede ændringsforslag og vil redegøre for sin stilling til de af et mindretal stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslisten mener, at lovforslaget er yderligere et skridt i liberaliseringsbølgen af den kollektive trafik. Det er den bølge, der ender med, at alene markedsvilkår og profit bliver styrende for, hvem, hvad og hvor meget jernbanetrafik der skal være i Danmark. Mindretallet vil i stedet slås for en demokratisering af den offentlige sektor, hvor ansatte og brugere får større magt, hvor offentlighed i forvaltningen gælder over hele linjen, og hvor planlægning vedtages ud fra miljømæssige, sociale og regionale mål.

Med lovforslaget indføres et system, som nok er til fordel for nogle passagerer, men er til ulempe for andre, og hvor helheden forsvinder. Den helhed, som skulle sikre en samlet planlægning med henblik på et finmasket kollektivt trafiksystem. Hvor galt det kommer til at gå, afhænger naturligvis hele tiden af de modforanstaltninger, der foretages. Derfor har mindretallet stillet tre beskedne ændringsforslag, som forsøger at rette op på to af de store problemer med lovforslaget. Det drejer sig om det miljømæssige aspekt og om åbenheden, eller hvad man kan kalde det demokratiske aspekt i lovforslaget.

De to af ændringsforslagene sikrer, at den nye selvstændige virksomhed DSB og datterselskabet DSB S-tog vil blive pålagt at arbejde for at fremme en bæredygtig udvikling, både hvad angår virksomhedens planlægning, og hvad angår dens drift.

Det tredje ændringsforslag skal modvirke det

tab af demokrati og offentlig indsigt, som er indbygget i lovforslaget, på det område, hvor aktiviteterne bliver udøvet i konkurrence med andre virksomheder.

Med disse ændringsforslag indarbejdet vil der dog være opnået at sætte en lille modhage i de rå markedskræfter, som lovforslaget nu slipper løs.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL):

Til § 2

1) I *stk. 1, 2. pkt.* indsættes efter »forretningsmæssigt« ordene: »og miljørigtig«.

Af *trafikministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3

2) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4.* DSB kan erhverve ejendomsret til bygninger beliggende på grunde, der forbliver statens ejendom. Adkomsten tinglyses efter tinglysningslovens regler om bygninger på lejet grund.«

Af et *mindretal* (EL):

Til § 8

3) Efter 1. *pkt.* indsættes som nyt punktum:

»Virksomheden drives på et miljørigtigt grundlag.«

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (DF):

Til § 19

4) Paragraffen affattes således:

»§ 19. Lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand gælder for al virksomhed udøvet af DSB og DSB S-tog A/S.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 3

Ændringsforslagene indebærer, at driften af

DSB og DSB S-tog er underlagt krav om, at virksomheden, både for så vidt angår planlægning og drift, skal udføres under hensyn til miljømæssige aspekter.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er nødvendigt for at sikre, at aktstykket om bodeling mellem DSB og Banestyrelsen kan implementeres, idet der ikke i det regelsæt, der ligger til grund for oprettelsen af Banestyrelsen, er taget højde for dette.

Bodelingen mellem DSB og Banestyrelsen forudsætter en opdeling af en række faste ejendomme. Det har i den forbindelse vist sig, at der i visse tilfælde er behov for en opdeling, således at DSB beholder bygningen, mens Banestyrelsen overtager grunden. Efter udstykningslovgivningen er der normalt ikke adgang til at foretage en opdeling af faste ejendomme, således at en allerede eksisterende bygning udskilles som bygning på lejet grund.

Trafikministeriet finder, at der bør gives mulighed for at foretage en sådan opdeling. Bestemmelsen indebærer derfor en fravigelse af udstykningslovens § 14 og tinglysningslovens § 10.

Til nr. 4

Ændringsforslaget medfører, at lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand finder anvendelse på al DSB's og DSB S-togs virksomhed.

Den oprindeligt foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indebærer, at DSB, som ellers fuldt ud er omfattet af offentlighedsloven m.v., med lovforslaget fik begrænset offentlighedslovens og den øvrige nævnte lovgivnings anvendelsesområde til ansatte i DSB og den jernbanevirksomhed, der udøves af DSB som led i udførelsen af forhandlet trafik, jf. lov om jernbanevirksomhed § 8.

Ligeledes medførte *stk. 2* i den oprindeligt foreslåede bestemmelse, at DSB S-tog i begrænset omfang blev omfattet af offentlighedsloven m.v.

Ændringsforslaget indebærer, at både DSB og DSB S-tog uden begrænsninger omfattes af offentlighedslovgivningen.

Helge Mortensen (S) Holger Graversen (S) Poul Andersen (S) nfm. Jytte Wittrock (S)
Søren Hansen (S) Margrete Auken (SF) Arne Melchior (CD) fmd. Vibeke Peschardt (RV)
Søren Kolstrup (EL) Svend Heiselberg (V) Kristian Jensen (V) Svend Erik Hovmand (V)
Erik Jacobsen (V) Kaj Ikast (KF) Brian Mikkelsen (KF) Ole Donner (DF)
Klaus Kjær (DF)

Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.